

GENERELT FOR STUDIEPROGRAMMENE I REALFAG

Innenfor realfagene ved NTNU gis det tilbud om norskspråklige studieprogram innen disse områdene:

Bachelor i realfag (normert studietid tre år)

Master i realfag (normert studietid to år)

Master i realfag ("Integrerte program", normert studietid fem år)

Årsstudier (normert studietid ett år)

Opplysninger om de forskjellige programmene finnes på nettstedet:

<http://www.ntnu.no/studier/alle>

KRAV FOR Å BLI TATT OPP TIL PROGRAMMENE OPPTAK TIL BACHLORPROGRAM OG ÅRSSTUDIER:

Grunnlaget for å bli tatt opp til bachelorprogrammene i realfag, femårige masterprogram i realfag samt årsstudiene i realfag er generell studiekompetanse fra den videregående skolen og i tillegg: Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og enten Matematikk (R1 + R2) eller Fysikk (1 + 2) eller Kjemi (1 + 2) eller Biologi (1 + 2) eller Informasjonsteknologi (1 + 2) eller Geofag (1 + 2) eller Teknologi og forskningslære (1 + 2).

Bachelorprogrammet i informatikk: R1 eller S1 + S2.

For femårig lektorutdanning i realfag:

Minst karakteren 3 i norsk (393 timer, gjennomsnitt av hovedmål, sidemål og muntlig) og minst 35 skolepoeng samt Matematikk R1 eller Matematikk (S1 + S2) og enten Matematikk (R1 + R2) eller Fysikk (1 + 2) eller Kjemi (1 + 2) eller Biologi (1 + 2) eller Informasjonsteknologi (1 + 2) eller Geofag (1 + 2) eller Teknologi og forskningslære (1 + 2).

Se Samordna opptak for ytterligere detaljer: <http://www.samordnaopptak.no/info/>

FORKURS I KJEMI (kun "oppfriskningskurs")

Undervisningen i det første semesteret av årsstudiet i biologi og kjemi bygger på kunnskaper tilsvarende Kjemi 1 i den videregående skole. NTNU tilbyr oppfriskningskurs i kjemi før semesterstart for dem som har behov for det.

Se <http://www.ntnu.no/nt/studier/forkurs>

OPPTAK TIL TOÅRIGE MASTERPROGRAM

Opptak til de to-årige masterprogrammene krever at man har oppnådd en bachelorgrad og et faglig grunnlag som korresponderer med den mastergraden man søker opptak til. Eksempelvis vil opptak til et toårig masterprogram i kjemi forutsette at søkeren har en bachelorgrad i realfag med hovedprofil (fordypning) i kjemi. Man søker lokalt til NTNU gjennom "Studweb", se <http://www.ntnu.no/studier/opptak/master> for nærmere opplysninger

REALSTART

Realstart er en samling arrangementer som skal gjøre nye studenter bedre kjent med studiestedet og studiene. Program og timeplan for Realstart vil bli lagt ut på nettet:

<http://www.ntnu.no/studier/realstart>.

SIKKERHETSKURS FOR FØRSTEÅRSSTUDENTER

I undervisningen i en stor del av realfagene inngår praktiske øvinger som laboratoriearbeid, feltarbeid o.l. For å bidra til en trygg og sikker studiesituasjon under øvingene arrangerer NT-og IME-fakultetet derfor sikkerhetskurs for sine studenter. For studenter som skal delta i undervisningen i emner som NT-fakultetet har ansvar for, er et slikt kurs obligatorisk. Se mer informasjon her: <http://www.ntnu.no/nt/om-oss/sikkerhetskurs>

KILDER TIL INFORMASJON - STUDIEVEILEDERE

NTNU er en stor organisasjon. Det er en utfordring å holde seg a jour med alt som foregår. Hovedandelen av informasjonen til studentene kanaliseres i dag gjennom nettsider, e-post, Studentweb og "It's learning". Dessuten utgis en del informasjon i papirutgave som brosjyrer, løpesedler, oppslag på oppslagstavler o.l.

NB! Det er din plikt som student å holde deg orientert om hva som skjer innenfor ditt studium.

NB! Kunngjøringer på NTNUs nettsider har formelt samme gyldighet som om du hadde fått innholdet tilsendt pr. brev. Det samme gjelder informasjon gjennom Studentweb, e-post.

VIKTIGE INFORMASJONSKILDER:

<http://www.ntnu.no>

Studiehåndbøker og studieplaner

Noen emner kan ha tema som er aktuelle både i realfagstudiet og i teknologi/sivilingeniørstudiet. I slike tilfeller kan undervisningen være samkjørt mellom de to studiene.

Realfagstudenter vil også i mange tilfeller ta emner fra siv.ing.-studiet. *Studieplan for teknologistudiet* er i slike sammenhenger et nyttig hjelpemiddel.

Studiehåndbøkene for de andre studiene finnes også i nettutgaver. Du finner en oversikt over studiehåndbøkene her: <http://www.ntnu.no/studier/studiehandbok>

Nettside for lærerutdanningene

Her finner du bl.a. lenker til den femårige, integrerte lektorutdanningen i realfag:

<http://www.ntnu.no/studier/laerer>

Timeplan for undervisningen

Timeplanen for undervisningen og datoer for skriftlig, avsluttende eksamen finnes på emnesidene på nettet: <http://www.ntnu.no/studier/emner>

Studentservice er det viktigste kontaktpunktet mot studentene for NTNUs sentrale Studieveiling. Studentservice har kontorer på Gløshaugen og Dragvoll. Du gjør deg kjent med tilbudene via deres hjemmeside: <http://www.ntnu.no/adm/sss>. Her finner du informasjon knyttet til den praktiske gjennomføringen av studiene.

Studieveileder på fakultetene med ansvar for informasjon om realfagstudier:

Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk:

Sølvi Sønvisen, solvi.bente.sonvisen@ime.ntnu.no, 73 59 34 58

Kristian K. Drøsshaug, kristian.k.drosshaug@ime.ntnu.no, 73 59 14 61

Chris Helen Solvoll, chris.h.solvoll@ime.ntnu.no

Anniken Skotvoll, anniken.skotvoll@ime.ntnu.no
studinfo@ime.ntnu.no

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi:

Ann-Helen Kirknes, ann-helen.kirknes@ntnu.no, 73 59 49 67

studier@ivt.ntnu.no

Fakultet for naturvitenskap og teknologi: 73 59 60 26/ - 4552, -6001

Sigurd H. Madsen, sigurd.madsen@ntnu.no, 73 59 60 26

Kristin Omre, kristin.omre@ntnu.no, 73 59 34 01

Brit Wenche Meland, brit.wenche.meland@ntnu.no, 73 59 60 82

studier-nt@nt.ntnu.no

Fakultetet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse: 73 59 35 11

iot@iot.ntnu.no

GRADER

GRADSSYSTEMET

Den tradisjonelle universitetsutdanningen i Norge er nå inndelt i tre nivåer som fører fram til følgende grader når det gjelder realfag:

- Bachelorgrad i realfag, (lavere grad)
- Mastergrad i (studieprogrammets navn), (høyere grad)
- ph.d.-grad, (philosophiae doctor, doktorgrad)

Opplysninger om gradenes oppbygging finner du i studieforskriften § § 19, 20 og 43.

BACHELORGRADEN

På grunnlag av et gjennomført studieprogram eller tilsvarende samling emner med et totalt omfang på 180 studiepoeng (normert studietid, 3 år) kan det fakultetet som er ansvarlig for programmet eller som programmets hovedprofil er hentet fra, tildele bachelorgrad (se også Studieforskriftens § 19, pkt. 1 og 2). Følgende krav må være tilfredsstillt før graden kan tildeles:

I de 180 sp må det inngå:

- en hovedprofil (fordypning) på minst 80 sp (i praksis 82,5 sp). Hovedprofilen defineres i studieplanen for hvert enkelt studieprogram. I tillegg til hovedprofilen, kan studieplanen fastsette at andre emner skal være obligatoriske

- tre fellesemner, hver på 7,5 sp, totalt 22,5 sp. To av disse (Ex.phil. og Ex.fac.) skal normalt ligge i første semester (se Studieforskriftens § 13, pkt 4.).
- Se: <http://www.ntnu.no/studier/fellesemner>
- -for at et fakultet ved NTNU skal tildele bachelorgraden og utstede vitnemål må minst 60 sp av gradens emner være fullført ved NTNU. (se Studieforskriftens § 43).
- -utfyllende regler til Studieforskriften kan også fastsette krav til innholdet i bachelorgraden utover det som er nevnt ovenfor.
- Bachelorgradens omfang må ikke overskride 180 sp.

Når 180 sp er oppnådd og de faglige kravene som stilles i bachelorprogrammet og de formelle kravene i studieforskriften er oppfylt vil det bli skrevet ut et bachelorvitnemål (se Studieforskriften § 43).

Utdanningsplan

Utdanningsplanen er innført med hjemmel i Universitetslovens § 4-2 hvor det heter:

“Mellom institusjonen og studenter som tas opp til studier av 60 studiepoengs omfang eller mer, skal det utarbeides en utdanningsplan. Utdanningsplanen skal inneholde bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten, og studentens forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter. Departementet kan gi forskrift om innhold i utdanningsplan.”

I NTNUs Studieforskrifts § 5 heter det om utdanningsplanen:

“Fakultetet og studenter, som er tatt opp til studier på 60 studiepoeng eller mer, skal innen utløpet av første semester inngå utdanningsplan. Utdanningsplanen kan endres etter avtale med fakultetet. Utdanningsplanen er en gjensidig avtale mellom studenten og NTNU om plikter og ansvar begge parter har for studentens studieløp og plikter og ansvar studenten har overfor sine medstudenter. Utdanningsplanen viser innholdet og progresjonen i den planlagte utdanningen for studenten, jf. § 6 nr. 2.”

I § 6, pkt 2 heter det:

“For studenter som har inngått utdanningsplan, skal registreringen fastsette og bekrefte opplysningene i utdanningsplanen for inneværende semester om

- hvilke emner studenten skal følge undervisning i
- hvilke emner studenten melder seg til vurdering i
- eventuelle andre aktiviteter, fastsatt i studieprogrammet som studenten skal delta i
- andre opplysninger som kan justeres og har betydning for progresjonen i eget studium.”

Alle studenter må registrere seg ved semesterstart, se eget avsnitt om dette.

MASTERGRADEN

Ved NTNU tilbys det to typer masterstudier innen realfagene:

- En type studium som er organisert som toårig studieprogram med et omfang på 120 studiepoeng (normert studietid: 2 år). Bachelorgraden er en forutsetning for å bli tatt opp til de to-årige masterprogrammene. I tillegg må man tilfredsstille de faglige kravene til masterprogrammet en søker om opptak til.

- En type studium som er organisert som femårig studieprogram med et omfang på 300 studiepoeng (normert studietid: 5 år). Til denne type studieprogram tas studentene opp med bakgrunn fra videregående skole via Samordna opptak.
- For begge typer masterprogram gjelder:
  - det skal inngå et selvstendig arbeid; en masteroppgave som er på minst 30 sp, men ikke større enn 60 sp. Studieforskriftens utfyllende regler og evt. studieplanen for det aktuelle masterprogrammet vil gi rammen for størrelsen på masteroppgaven. Oppgaver på 30 sp kan kun brukes i fem-årige lektorutdanningsprogram. Masteroppgave i masterprogram som ikke-realfagsfakulteter har ansvaret for, og som ligger under bestemmelsene i "Utfyllende regler for realfagsstudiene ved NTNU", kan ha et omfang på 30 studiepoeng hvis det er hjemlet i praksis eller på annen måte ved dette andre fakultetet. Dette gjelder for masteroppgaven i masterprogrammene "Entreprenørskap" og "Helse, miljø og sikkerhet".
  - alle masterprogram, unntatt femårig lektorutdanningsprogram (LUR) skal inneholde et "tverrfaglig emne" på 7,5 sp. Dette emnet er "Eksperter i team - tverrfaglig prosjekt" (EiT), se <http://www.ntnu.no/eit>.
  - for at et fakultet ved NTNU skal tildele graden og utstede vitnemål må minst 60 sp av graden være fullført ved NTNU. Masteroppgaven må være inkludert i disse 60 sp. (se også Studieforskriftene § 43).
  - i tillegg til masteroppgaven på inntil 60 sp og "tverrfaglig emne" består resten av masterstudiet av emner i hht. studieplanen for det enkelte masterprogram.
  - Studieforskriftens utfyllende regler kan fastsette at det skal holdes en avsluttende mastereksamen og at studenten evt. skal vurderes/eksamineres i ett av emnene.
  - Mastergradens omfang må ikke overskride 120 sp for toårige masterprogram og 300 sp for femårige masterprogram.

Utdanningsplan for masterstudiet

I de utfyllende regler til Studieforskriftens § 5 heter det bl.a.:

"Det skal inngås avtale om utdanningsplan for masterstudiet."

Så snart som mulig etter at studenten er tatt opp på studieprogrammet, skal studenten og instituttet som er ansvarlig for studiet, inngå en avtale om utdanningsplan for masterstudiet. Masteravtalen mellom institutt og student legges til grunn for avtalen om utdanningsplan mellom fakultet og student. Avtalen skal inneholde:

- tidspunkt (dato) for innlevering av oppgaven
- tidspunkt (dato) for avslutning av studiet
- tidspunkt for uttak av oppgaven hvis oppgaven ikke tas ut ved studiestart
- oversikt over det faglige grunnlaget for opptaket
- opplysninger om institutt, studieprogram og studieretning/hovedprofil innenfor studieprogrammet
- masteroppgavens tema og tittel så langt mulig på avtaletidspunktet
- masterstudiets pensum så langt mulig på avtaletidspunktet
- en plan for avsluttende eksamen i studiets emner og tidspunkt for evt. utenlandsopphold.

Masterstudiet – særskilte regler

Det toårige masterstudiet og til en viss grad også det femårige er i større grad regelstyrt enn bachelorstudiet. Det er særlig de utfyllende regler til NTNUs studieforskrift som er svært detaljert når det gjelder masterstudiet. Studenter som planlegger masterstudier bør derfor gjøre seg kjent med følgende av Studieforskriftens paragrafer og de tilhørende utfyllende regler: §§ 4.5, 5, 7,8,14.1, 20, 23, 31, 43 og 46. I tillegg må studenten gjøre seg kjent med de særskilte vedtak som er fattet med bakgrunn i Studieforskriften og de utfyllende regler.

Opptak til toårige masterstudier

Søknad om opptak til toårige masterstudiet i realfag som bygger på en bachelorgrad eller tilsvarende skal gjøres via nettet: <http://www.ntnu.no/studier/opptak/master>

Søknadsfristen for opptak er:

- for opptak til høstsemesteret: 15. april
- for opptak til vårsemesteret: 15. november

(NB! Det er ikke nødvendigvis opptak til alle studieprogram i vårsemesteret.)

Mange toårige masterprogram er adgangsregulerte. Da er du ikke garantert plass på studiet selv om du er faglig kvalifisert. I slike tilfeller rangeres de kvalifiserte søkerne etter kriterier i Opptaksforskriftens § 21.

Det kan kreves at karakterene i bachelorgraden skal ligge over et minstenivå for å bli tatt opp til masterprogrammet. Opplysninger om dette finnes i beskrivelsen av masterprogrammet og det aktuelle bachelorprogrammet. For tiden er dette aktuelt for masterstudiene i geologi, matematikk, statistikk og informatikk hvor gjennomsnittskarakteren C kreves i hovedprofilen, jfr. Opptaksforskriftens § 19.

Eksterne søkere

Studenter som har ekstern bachelorgrad som grunnlag for sin søknad om opptak til masterprogrammet, må søke fakultetet om å få denne utdanningen faglig vurdert mot de krav den aktuelle masterstudieplan stiller. Dette må skje i god tid før en søker om opptak. (se Godkjenning av ekstern utdanning)

Opptak til femårige masterprogram

Opptak til femårige masterprogram foregår gjennom Samordna opptak. Søknadsfrist er 15. april.

PHILOSOPHIAE DOCTOR -GRADEN (PH.D.)

<http://www.ntnu.no/forskning/doktorgrad> og www.ntnu.no/ime/forskning

EMNEBESKRIVELSER

Obligatoriske aktiviteter

I emnebeskrivelsen finnes begrepet obligatoriske aktiviteter. Det omfatter ulike undervisningsformer som brukes i emnet i tillegg til forelesninger, eksempelvis laboratoriekurs, regneøvelser, ekskursjoner o.l. og som er obligatoriske. Obligatoriske aktiviteter kan i noen

tilfeller inngå som en del av vurderingsgrunnlaget for den endelige karakteren. I de fleste tilfeller vil gjennomførte, godkjente obligatoriske aktiviteter være en forutsetning for å få adgang til den avsluttende del av vurderingen (avsluttende eksamen).

Forkunnskapskrav

Forkunnskapskrav i emnebeskrivelsen forteller hvilke faglige krav som må være oppfylt før en kan tas opp til et emne. Det er studenten som har ansvar for at dette kravet er tilfredsstillt. Studenter som ikke tilfredsstiller opptakskravet, men likevel har fulgt undervisningen i emnet kan bli avvist til eksamen. Eksempelvis kan ett forkunnskapskrav beskrives slik: Forkunnskapskrav: KJ1000

Dette betyr at vurderingen i KJ1000 må være bestått for å få adgang til det aktuelle emnet.

Anbefalte forkunnskaper

I emnebeskrivelsen finner en ofte opplysninger om at emnet “bygger på” visse forkunnskaper eller at visse forkunnskaper anbefales. Dette er en opplysning til studenten om hvilke forkunnskaper emnet bygger på og som normalt må være til stede for å få fullt faglig utbytte av det aktuelle emnet. Studenten kan likevel bli tatt opp til emnet, følge undervisningen og framstille seg til vurdering, men må da påregne og arbeide tyngre enn hva tilfellet ville ha vært om alle forkunnskapene var på plass.

Eksamen/vurdering

Prøvingen av studentenes faglige nivå og kunnskaper foregår på flere måter. Begrepet *eksamen* er ikke alltid dekkende for det som foregår i denne sammenheng. En har derfor valgt å innføre begrepet *vurdering* som et overordnet begrep. I Studieforskriftene (§ 2) er vurdering definert slik: “De tilbakemeldingene som gis en student på prestasjonene han/hun utfører i et emne eller en emnegruppe og som fører til en karakter”.

Begrepet eksamen er nå reservert den avsluttende eksamen i et emne, hvis slik eksamen arrangeres. Vurderingen av studentens prestasjoner skal ideelt sett foregå gjennom hele semesteret. Disse underveisvurderingene kan bidra til den endelige karakteren i emnet. Opplysninger om dette skal inngå i hver enkelt emnebeskrivelse. Der skal det også framgå med hvor stor andel de enkelte delvurderingene skal telle i den endelige karakteren.

Eksempelvis kan det se slik ut i en emnebeskrivelse:

Mappe	Vurderingsdel	Tid	Tell.andel
SKRIFTLIG	EKSAMEN	4 timer	60/100
	SEMESTERPRØVE		20/100
	GODKJENTE ØVINGER		20/100

I dette tilfellet betyr det at den avsluttende eksamen teller 60 % ved fastsettelsen av endelig karakter, mens de to andre vurderingsformene; semesterprøve og øvinger teller 20 % hver.

Avsluttende eksamen/Utsatt eksamen/ “Kont”

I emner som hører til realfagstudiene vil det normalt bli arrangert eksamen hvert semester (forutsatt at noen melder seg til eksamen). Det er en ordinær avsluttende eksamen i det semesteret undervisningen avsluttes. For at kandidater som ikke består eksamen skal få mulighet til å komme a jour vil det normalt bli arrangert en avsluttende eksamen i det påfølgende semesteret (men ikke tilbudt undervisning).

NB! Realfagsemnene i matematikk, statistikk og fysikk (emner med MA, ST og FY først i emnekoden) er unntatt fra denne ordningen og har en ordning tilsvarende ordningen for teknologiennene (se nedenfor).

I emner som tilhører master i teknologi/ siv.ing.-studiet (*og realfagsemner med MA, ST og FY i emnekoden*) er det avsluttende eksamen kun i det semesteret undervisningen gis. De som ikke består eksamen kan få adgang til en utsatt eksamen som kan holdes i første del av august. Denne eksamen kalles ofte “kont” (kontinuasjons eksamen). Når *realfagstudenter* som har framstilt seg til eksamen i et emne som tilhører teknologistudiet (emner med **T** først i emnekoden og realfagsemner som begynner med **MA, ST og FY**) ikke består eksamen gjelder ordningen med utsatt eksamen (kont.). De må melde seg til utsatt eksamen gjennom Studweb. Normalt åpner studweb for dette litt ut i juni. Fristen for å melde til kont. er den 9. juli. Forutsetningen for å få adgang til “konten” er at man har strøket i det samme emnet på sist avholdt eksamen eller at man har hatt annet gyldig forfall ved sist arrangerte eksamen i emnet (se Studieforskriftens §§ 27 og 28).

GODKJENNING AV EKSTERN UTDANNING (INNPASSING)

Søknad om innpassing av utdanning fra andre universiteter eller høyskoler som en ønsker skal inngå i en grad ved NTNU eller utgjøre grunnlag for opptak til toårige masterstudier ved NTNU skrives i brev form og sendes til det av de følgende tre fakulteter hvor du skal ta hoveddelen av utdanningen din eller som har ansvar for masterstudiet du planlegger å søke om opptak til:

(Informatikk, matematikk, statistikk):

Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

O. S. Bragstads plass 2

7491 Trondheim,

(Biologi, bioteknologi, fysikk, kjemi):

Fakultet for naturvitenskap og teknologi

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Realfagbygget, Høgskoleringen 5

7491 Trondheim

(Geologi):

Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Høgskoleringen 6

7491 TRONDHEIM

(Entreprenørskap og Helse, miljø og sikkerhet)

Fakultetet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

7491 TRONDHEIM

Søknaden må sendes separat og ikke sammen med f.eks. søknad om opptak til universitetet, og den må først og fremst inneholde følgende opplysninger:

- Navn, adresse, telefonnummer og fødselsdato og personnummer.
- Opplysninger om videre studieplaner ved fakultetet, f.eks. om man tar sikte på å oppnå en grad eller bare skal ta enkeltfag eller -emner.
- Detaljerte beskrivelser av den eksterne utdanningen. Spesielt viktig for behandlingen av søknaden er opplysninger om utdanningens varighet, omfang, innhold og pensum og om du har oppnådd noen grad. Bruk gjerne kopier av studiehandbøker eller lenker til nettsteder med beskrivelser av studiet/graden innhold og emnebeskrivelser.
- Bekreftede kopier av karakterutskrifter og vitnemål.
- Studiehandbok/-katalog/ nettsiden for institusjonen som har gitt den eksterne utdanningen vil som oftest inneholde de opplysningene du har bruk for. Dersom dette ikke er tilfelle, må opplysningene attesteres av institusjonen der utdanningen er tatt. Dette gjelder også pensumlister o.l.

Søknader som er mangelfulle ihht. kravene om innhold og dokumentasjon ovenfor, vil oftest bli returnert ubehandlet. Ekstern utdanning blir vurdert med hensyn til omfang og til eventuell faglig overlapping med emner som tilbys ved våre fakulteter. Dersom man har eksamener i emner som overlapper faglig med hverandre vil det gi reduksjoner i antall studiepoeng tilsvarende omfanget på overlappingen, jfr. § 3-4 i Lov om universiteter og høyskoler.

Dersom den eksterne utdanningen eller deler av den, overlapper minst 50 % med emner som er obligatoriske i studiet ved NTNU, kan det innvilges fritak for det obligatoriske emnet. I slike tilfeller er det studentenes eget ansvar å tilegne seg de kunnskapene som forutsettes for videre studier, og som ikke dekkes av fritaksgrunnlaget i den eksterne utdanningen.

Innpassing av ekstern utdanning kan i mange tilfeller danne et godt grunnlag for videre studier ved NTNU, f.eks. fram til en bachelorgrad eller en mastergrad. I noen tilfeller kan man imidlertid risikere å tape noe tid i forhold til en normert progresjon (60 sp pr. år) i den samlede utdanning. For å redusere risikoen for forsinkelser i studiet er det derfor viktig å søke om innpassing og evt. fritak for bachelorgraden i god tid, helst 4- 6 måneder før det er aktuelt å starte studiet ved NTNU.

KOMPETANSE - UNDERVISNING I SKOLEN?

Fakultet for informasjonsteknologi, matematikk og elektroteknikk, Fakultet for naturvitenskap og teknologi har lang tradisjon i å gi lærerutdanning i realfag. Lærerutdanningen er en kombinasjon av rene fagstudier og studier spesielt rettet mot utdanning av lærere. Derfor skiller vi i lærerutdanningen mellom fagutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). PPU finner du opplysninger om her:<http://www.ntnu.no/studier/laerer>

Kombinasjonen av fagutdanning og praktisk-pedagogisk utdanning gir deg en enestående mulighet til å spesialisere deg som lærer i fag du finner spesielt interessante. For å kunne tilsettes i skoleverket på fast basis må du normalt ha oppnådd en grad med to skolefag i fagkretsen, og ha gjennomført PPU.

Det faglige grunnlaget på 60 sp som realfagfakultetene anbefaler som grunnlag for å undervise i de ulike skolefagene på allmennfaglige studieretning i den videregående skolen er inntatt i de enkelte fags studieplaner.

FRISTER OG VALG

15. september:

- Frist for betaling av semesteravgift for høstsemesteret
- Frist for å bekrefte utdanningsplanen i høstsemesteret (melding til vurdering)
- Frist for å søke om tilrettelagt eksamen i høstsemesteret

15. november: Frist for annullering av vurderingsmelding i høstsemesteret ("trekkfrist")

1. desember: Frist for melding til undervisning i vårsemesteret (adgangsbegrensede emner)

15. februar:

- Frist for betaling av semesteravgift for vårsemesteret
- Frist for å bekrefte utdanningsplanen i vårsemesteret (melding til vurdering)
- Frist for å søke om tilrettelagt eksamen i vårsemesteret

30. april: Frist for annullering av vurderingsmelding i vårsemesteret ("trekkfrist")

1. juni: Frist for melding til undervisning i høstsemesteret (adgangsbegrensede emner)